

hýbalo pozitivnímu řešení právní povahy elektřiny. V býv. rakouském právu občanském při nedostatku pozitivního předpisu uznávala theorie (Krainz, Randa, Tilsch) elektřinu za věc hmotnou; podobně i podle judikatury může býti elektřina předmětem koupě (rozh. z 28. XII. 1910, Glaser-Unger, XIII, 5281) a je zbožím podle čl. 271 obch. zák. (rozh. ze 17. X. 1911, Geller, XIV, 201). Rovněž v oboru býv. uherského práva občanského doporučuje theorie (Fajnor-Zátarecký) analogii ustanovení o věcech hmotných. Pokud jde o ochranu trestně-právní, požívá vyrobený elektrický proud podle zák. čl. III/1907 platného na Slovensku a Podkarpatské Rusi stejné ochrany jako věci movité, kdežto trestní právo v historických zemích platné trpí, právě tak jako právo občanské, nedostatkem speciálního předpisu. Podle judikatury nelze pokládati neoprávněné užívání cizí elektřiny za krádež podle § 171 rak. trest. zák., nýbrž jen za beztrestné furtum usus (srov. rozh. z 8. IV. 1903, č. 4466 úř. sb. nová řada V., č. 2828), které však při úmyslu poškoditi může zakládati skutkovou podstatu podvodu (rozh. z 29. IV. 1911, Kr III 39/1911). Na tomto republikou převzatém stavu nenastala změna (viz jen § 2 zák. č. 268/1923 Sb. o dani z obratu) a zejména e. zákon č. 438/1919 Sb. se řešením právní povahy elektřiny nezabýval.

V cizím právu elektrisačním pamatoval na trestní ochranu elektřiny již sect. 23 prvního britského e-ho zákona z r. 1882. Z novějších e-ch zákonů je to polský e. zákon z 21. III. 1922 a rakouský e. zákon ze 7. VI. 1922. Jinak poskytuje elektřině právní ochranu, civilní i trestní, právo francouzské (čl. 516, 543 code civil), italské (čl. 406 codice civile), švýcarské (čl. 713 obč. zák. a čl. 58 zák. z r. 1902 o elektrických zařízeních) a po trestní stránce i právo německé (zák. z 9. IV. 1900 o odnětí elektrické práce).

Literatura.

Emil Heller: „Kommentar zur Gewerbeordnung“, 1912; Jan Heller: „Základové práva elektřiny“, 1905; Krasny: „Die Aufgaben der Elektrizitätsgesetzgebung“, Vídeň 1910; Laštovka: „Připomínky k poslední vládní osnově atd.“, Správní obzor, roč. 1911; týž: „Český zákon elektrárenský“, Správní obzor, roč. 1919; Hrdina: „Československé právo elektrárenské“, 1921; Kneidl: „Elektrisaace zemí a států“, 1918; List: „Elektrisaace po válce“ 1917; týž: „Elektrisační zákony britské“, Elektrotechnický obzor, 1927, str. 138, 171, 186; Pfleghardt: „Die Elektrizität

als Rechtsobjekt“, 1902; Slavík: „Elektrotechnické zákonodárství u nás a jinde“, Ročenka ESČ 1926; Wengler: „Elektrizität und Recht im Deutschen Reiche“, 1900.

Karel Vancl.

Enklavy moravské ve Slezsku.

Podle Pražákova vylíčení jde o řadu obcí ve Slezsku, které patří do svazku země Moravy jako její část, ač s ní nesouvisí. Obce ty podléhají moravským zemským zákonům, na ně se vztahuje působnost zemského výboru moravského, naproti tomu státní úřady moravské nemají žádné kompetence vůči řečeným enklávám. I slezské státní úřady musí se arci řídití zemskými zákony moravskými. Další podrobnosti nelze tu uváděti.

Podle zákona o organizaci politické správy č. 125/1927 Sb. nastane zjednodušení potud, že pro Moravu a Slezsko vytvořen jediný zemský celek, takže nebude zvláštního zemského výboru moravského a slezského. Cit. zákon však nic nezměnil na platnosti moravských zemských zákonů pro moravské enklavy ve Slezsku.

Literatura.

Pražák: „Rakouské právo ústavní“, část II.: „Ústava zemská“, 2. vyd., str. 24 a 25.

Jiří Hoetzel.

Epidemie

viz Nakažlivé nemoci.

Etika.

Těsná souvislost etiky s právní filosofií jeví se již v tom, že dějiny obou jsou téměř společné, ano že jsou období ve vývoji myšlení etického i právně-filosofického, kdy obojí splývá. Důvod spočívá v tom, že jak předmětem tak metodou jsou tato dvě odvětví filosofie sobě velmi blízká. Jestliž předmětem obou v poslední řadě lidské jednání, metodou pak hledání odpovědi na otázku, co má býti. Právě pak po této stránce předmětu a metody jest k etice přihlédnouti i v rámci díla právním vědám věnovaného.

Trojím podstatně rozdílným způsobem možno uvažovati o jednání lidském. Buď chápeme je jako součást dění přírodního a ptám se, proč tak a ne jinak jednati musím, nebo chápeme je jako technický prostředek k dosažení určitého výsledku, nebo